

*“A fora bufa el vent,
plou, i homes
amb impermeables
i caputxes pugen
als seus barquets
i naveguen
per l'aigua grisa.
En una taula al costat
de la nostra,
un senyor
mal afaitat i vestit
amb poca cura, o
aquest és l'efecte que
fa, acaba de menjar,
demana més cerveses,
i mira cap a la mar
per la finestra,
medita, i escriu”*

Suecs, 1

Al poblet de Mariefred, a la vora d'un llac (d'un llac de veritat, com solen ser els de Suècia, de més de cent quilòmetres de llarg), vam arribar un dissabte a mig matí. Era un dia ennuvolat i fred, com solen també ser els de Suècia, els arbres tenien tots els colors del groc, del taronja i del morat, com passa en aquests països on hi ha boscos extensos i una tardor de debò, que no és blanca ni és verda, i on trobes allà on vas una espessa catifa de fulles caigudes. Vam passejar una miqueta pels carrers del poble, i al cim d'un petit turó, al capdamunt d'una escala ampla i recta, hi havia una església blanca, amb una sola torre i un altíssim pinacle, com solen acabar els campanars a Suècia. Era una església petita, amb aire interior confortable, i una senyora jove, de cabells molt pàl·lids formant una sola trena llarga, ens va dir que podíem passar, que érem benvinguts al concert. Quin concert, vam pensar, veient que als bancs només hi havia tres persones, ancianes, de cabells blanquíssims, quin concert poden fer en aquesta esglésieta de poble un dissabte a mig matí. Passà un senyor amb barba curta i gest amable, devia ser el pastor de la parròquia, supose, o la dona devia ser la pastora, o eren pastors conjugals, pujà a l'orgue i va tocar uns minuts. Després baixà al costat de l'altar on hi havia un piano, aparegué un altre músic, un cantant, i entre tots dos començaren a interpretar peces de Frescobaldi. La senyora de la trena llarga somreia amb una perfecta beatitud. Frescobaldi a la vora d'un llac suec, amb tres únics assistents com a públic, i amb uns vistants que als pocs minuts van haver de marxar, discretament, sense fer cap soroll. En un carrer del poble, una botiga de vins i licors ofería una varietat de borgonyes, bordeus, chiantis, rioja, ribera del Duero, Penedès, Xile, Sud-àfrica, i el que vostès vulguen demanar, com he pogut veure en molt escassos establiments del ram. I a pocs centenars de metres, en el pati d'un immens castell robust i nòrdic, amb detalls renaixentistes estranyament harmònics, dos grans canons de bronze del segle XVIII, amb inscripcions en rus antic, eren un remot i sòlid recordatori del temps que el regne de Suècia era una de les grans potències d'Europa, quan les tropes d'algun Karl o d'algun Gustav Adolf asseguraven el domini de les terres del Bàltic. Poques hores després, a la ciutat d'Örebro, on el 1529 un concili va decidir que l'església del país seria luterana, els pocs restaurants visibles eren rigorosament tancats, no hi havia cap lloc on dinar, ni bé ni malament, i a l'església amb pinacle, elevada, a l'extrem de la plaça principal, quan vam voler entrar a visitar-la i a reposar en un banc, hi havia un concert d'una orquestra local, una orquestra de músics joves, adolescents, i els bancs eren plens de senyors i senyores silenciosos i atents.

Passarem el diumenge, amb plugim i fred, per les costes d'Estocolom que no són costes sinó molts milers d'illes (els papers diuen que 24.000, però a mi em sembla excessiu), i no saps què és mar, què és llac o què és terra ferma. A Vaxholm s'acaba un carreter en un moll, amb un ferry esperant, i jo pregunte a una senyora: escolte, però el mapa diu que la carretera continua. En efecte, diu la dama, continua en una altra illa: agafe el vaixell. I a Dalerö, un poblet entre illes, terra i aigua, dinem davant de la mar, confortables, calentets, tastant delícies de peix cru, peix fumat, peix marinat. La cambrera ens explica que ha passat una setmana de vacances en una illa grega, i que allà sí que feia sol. I tant. A fora bufa el vent, plou, i homes amb impermeables i caputxes pugen als seus barquets i naveguen per l'aigua grisa. En una taula al costat de la nostra, un senyor mal afaitat i vestit amb poca cura, o aquest és l'efecte que fa, acaba de menjar, demana més cerveses, i mira cap a la mar per la finestra, medita, i escriu. No sembla que escriga cartes o cosa semblant: escriu com un escriptor.